

Brussel, 2 juli 2019
(OR. en)

10157/19

ECOFIN 612
UEM 215
SOC 464
EMPL 353
COMPET 493
ENV 583
EDUC 299
RECH 332
ENER 336
JAI 693
FSTR 115
REGIO 151

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
Nr. Comdoc.:	9928/19 - COM(2019) 504 final
Betreft:	Aanbeveling voor een AANBEVELING VAN DE RAAD over het nationale hervormingsprogramma 2019 van Denemarken en met een advies van de Raad over het convergentieprogramma 2019 van Denemarken

Voor de delegaties gaat hierbij de bovengenoemde ontwerpaanbeveling van de Raad, die is gebaseerd op Commissievoorstel COM(2019) 504 final, en door verschillende comités van de Raad is herzien en goedgekeurd.

AANBEVELING VAN DE RAAD

van ...

over het nationale hervormingsprogramma 2019 van Denemarken en met een advies van de Raad over het convergentieprogramma 2019 van Denemarken

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 121, lid 2, en artikel 148, lid 4,

Gezien Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad van 7 juli 1997 over versterking van het toezicht op begrotingssituaties en het toezicht op en de coördinatie van het economisch beleid¹, en met name artikel 9, lid 2,

Gezien de aanbeveling van de Europese Commissie,

Gezien de resoluties van het Europees Parlement,

Gezien de conclusies van de Europese Raad,

Gezien het advies van het Comité voor de werkgelegenheid,

Gezien het advies van het Economisch en Financieel Comité,

Gezien het advies van het Comité voor sociale bescherming,

Gezien het advies van het Comité voor de economische politiek,

¹ PB L 209 van 2.8.1997, blz. 1.

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Op 21 november 2018 heeft de Commissie haar goedkeuring gehecht aan de jaarlijkse groeianalyse en daarmee de aanzet gegeven tot het Europees Semester 2019 voor coördinatie van het economisch beleid. Daarin wordt terdege rekening gehouden met de Europese pijler van sociale rechten, die op 17 november 2017 door het Europees Parlement, de Raad en de Commissie werd geproclameerd. De prioriteiten van de jaarlijkse groeianalyse zijn op 21 maart 2019 door de Europese Raad bekrachtigd. Op 21 november 2018 heeft de Commissie op grond van Verordening (EU) nr. 1176/2011 van het Europees Parlement en de Raad² ook het waarschuwingsmechanismeverslag aangenomen, waarin zij Denemarken niet heeft genoemd als een van de lidstaten die aan een diepgaande evaluatie zullen worden onderworpen.
- (2) Op 27 februari 2019 is het landverslag 2019 voor Denemarken gepubliceerd. Daarin werd de vooruitgang beoordeeld die Denemarken bij het opvolgen van de op 13 juli 2018 door de Raad aangenomen landspecifieke aanbevelingen³ heeft gemaakt, alsmede het gevolg dat is gegeven aan de landspecifieke aanbevelingen die in de jaren voordien werden aangenomen, en de vooruitgang die Denemarken bij het nastreven van zijn nationale Europa 2020-doelstellingen heeft geboekt.
- (3) Denemarken heeft op 15 maart 2019 zijn nationale hervormingsprogramma 2019 en op 10 april 2019 zijn convergentieprogramma 2019 ingediend. Om met de onderlinge verbanden tussen beide programma's rekening te houden, zijn deze tegelijkertijd geëvalueerd.

² Verordening (EU) nr. 1176/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 november 2011 betreffende de preventie en correctie van macro-economische onevenwichtigheden (PB L 306 van 23.11.2011, blz. 25).

³ PB C 320 van 10.9.2018, blz. 16.

- (4) De betrokken landspecifieke aanbevelingen zijn meegenomen in de programmering voor de Europese structuur- en investeringsfondsen (ESI-fondsen) voor de periode 2014-2020. Op grond van artikel 23 van Verordening (EU) nr. 1303/2013 van het Europees Parlement en de Raad⁴ kan de Commissie een lidstaat verzoeken zijn partnerschapsovereenkomst en de desbetreffende programma's opnieuw te bezien en wijzigingen daarop voorstellen indien dit nodig is om de uitvoering van de betrokken aanbevelingen van de Raad te ondersteunen. De Commissie heeft in richtsnoeren met betrekking tot de toepassing van de maatregelen die de effectiviteit van de ESI-fondsen koppelen aan gezonde economische governance, nader aangegeven hoe zij van die bepaling gebruik zal maken.
- (5) Denemarken valt momenteel onder het preventieve deel van het stabiliteits- en groeipact. In haar convergentieprogramma 2019 gaat de regering uit van een nominaal tekort van 0,1 % van het bruto binnenlands product (bbp) in 2019 en 2020. Op basis van het herberekende structurele saldo⁵ zal de begrotingsdoelstelling op middellange termijn — een structureel tekort van 0,5 % van het bbp — gedurende de hele programmaperiode tot 2025 worden overtroffen. Volgens het convergentieprogramma 2019 zal de overheidsschuldquote naar verwachting dalen tot 33,4 % in 2019 en stabiel blijven in 2020, alvorens tegen 2025 te stijgen tot 37,8 % van het bbp. Het macro-economische scenario dat aan die begrotingsprognoses ten grondslag ligt, is plausibel voor de hele programmaperiode. Volgens de voorjaarsprognoses 2019 van de Commissie zal het structurele saldo naar verwachting een overschot vertonen van 0,9 % van het bbp in 2019 en 1,0 % van het bbp in 2020, wat boven de begrotingsdoelstelling op middellange termijn ligt. Risico's houden verband met gederfde belastingopbrengsten van volatiele componenten, in het bijzonder de pensioenrendementsheffing. In het algemeen is de Raad van oordeel dat Denemarken in 2019 en 2020 naar verwachting aan de bepalingen van het stabiliteits- en groeipact zal voldoen.

⁴ Verordening (EU) nr. 1303/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 houdende gemeenschappelijke bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds, het Cohesiefonds, het Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling en het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij en algemene bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds, het Cohesiefonds en het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1083/2006 van de Raad (PB L 347 van 20.12.2013, blz. 320).

⁵ Conjunctuurgezuiverd begrotingssaldo, ongerekend eenmalige en tijdelijke maatregelen, herberekend door de Commissie volgens de gezamenlijk overeengekomen methode.

- (6) Het onderzoeks- en innovatiesysteem van Denemarken wordt gekenmerkt door een hoog investeringsniveau, een sterke basis aan menselijk kapitaal en wetenschappelijke uitmuntendheid. Het Deense onderzoeks- en innovatielandschap beperkt zich echter tot een relatief klein aantal actoren, waaronder vooral grote ondernemingen en stichtingen die actief zijn in de farmaceutische sector en de biotechnologiesector, wat het onderzoeks- en innovatiesysteem potentieel kwetsbaar maakt voor externe schokken. Er lijkt dan ook ruimte voor verbetering te zijn op het gebied van investeringen in de opschaling van zeer innovatieve ondernemingen.
- (7) In tijden van demografische en technologische veranderingen is het cruciaal dat het arbeidsaanbod wordt gewaarborgd en dat tekorten aan arbeidskrachten, met name geschoolde werknemers en ICT-specialisten, worden aangepakt om duurzame en inclusieve groei in Denemarken te bevorderen. Hervormingen en investeringen die de aantrekkelijkheid en bijgevolg ook de participatiegraad in beroepsonderwijs en - opleiding verhogen, zullen waarschijnlijk een positief effect hebben op het aantal geschoolde werknemers. Ook volgehouden investeringen in volwassenenonderwijs, een leven lang leren en digitale vaardigheden zouden kunnen helpen om deze uitdaging aan te pakken. Bovendien zou het gunstig zijn de nadruk te leggen op een betere integratie van gemarginaliseerde en kansarme groepen op de arbeidsmarkt. Dit geldt met name voor jongeren met een laag onderwijsniveau, mensen met een migratieachtergrond, mensen met verminderde arbeids-capaciteit en mensen met een handicap. Bovendien blijven de onderwijsprestaties van kinderen met een migratieachtergrond een uitdaging.
- (8) Ondanks de hoge kwaliteit van de wegen neemt de verkeerscongestie toe, met name rond de grote steden. Bovendien moet de vervoerssector koolstofvrij worden gemaakt. Dit brengt kansen met zich mee om te investeren in duurzame vervoersinfrastructuur om de vervoerssector koolstofvrij te maken en de verkeerscongestie aan te pakken, onder meer door de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen. De demissionaire regering heeft een plan opgesteld om de verkeerscongestie rond grote steden te verminderen. Dat plan, waarvoor tussen 2020 en 2030 112 miljard DKK wordt uitgetrokken (bijna 6 % van het bbp), moet nog worden aangenomen.

- (9) Hoewel het productiviteitsniveau in de Deense economie tot de hoogste in de Unie behoort, neemt de productiviteitsgroei al tientallen jaren af. Exportbedrijven vertonen een hogere productiviteitsgroei dan bedrijven die zijn afgeschermd tegen concurrentie van buitenlandse ondernemingen. Hoewel Denemarken maatregelen heeft genomen ter ondersteuning van de productiviteitsgroei van ondernemingen in op de binnenlandse markt gerichte dienstensectoren, lopen de productiviteitsgroei en de concurrentie in deze sectoren nog steeds achter. Denemarken heeft maatregelen genomen om de concurrentie in de financiële sector te versterken en heeft de strategie voor nutsbedrijven verder uitgevoerd.
- (10) Na een aantal jaren van sterke groei lijken de huizenprijzen overgewaardeerd, met name in de belangrijkste stedelijke gebieden. De stijging van de huizenprijzen is in 2018 echter afgezwakt. Voorts is de verhouding tussen de schuldenlast van huishoudens en het beschikbare inkomen, ondanks de voortdurende daling, nog steeds de hoogste in de Unie. Het aandeel hypothecaire leningen met variabele rentevoeten en uitgestelde afbetaling neemt weliswaar geleidelijk af, maar is nog steeds hoog. Nieuwe macroprudentiële maatregelen lijken een rem te hebben gezet op nieuwe hypothecaire leningen met een zeer hoge verhouding tussen schuld en inkomen en een zeer hoge leenquote. De Deense autoriteiten hebben de laatste jaren ook de contracyclische kapitaalbuffer geactiveerd en maatregelen genomen om de veerkracht van banken te vergroten. Daarnaast hebben zij een hervorming van de onroerendgoedbelasting doorgevoerd (die in 2021 in werking treedt) om een einde te maken aan het procyclische stelsel van onroerendgoedbelasting. De hoge verhoudingen tussen lening en inkomen in combinatie met hoge schulden met sterke rentegevoeligheid en overgewaardeerde huizenprijzen vormen een risico voor de economische en financiële stabiliteit. Bijgevolg is permanent toezicht gerechtvaardigd.
- (11) Het voorkomen van witwaspraktijken en terrorismefinanciering is voor Denemarken een prioriteit geworden tegen de achtergrond van een groot witwasschandaal waarbij de grootste financiële instelling in Denemarken betrokken was. Het Deense parlement heeft politieke overeenkomsten gesloten over de versterking van het toezicht en over een nieuw antiwitwaspakket met een strategie om witwaspraktijken en terrorismefinanciering te bestrijden. De strategie is gebaseerd op acht pijlers, waaronder de versterking van de samenwerking tussen toezichthouders, de financiële inlichtingeneenheid en andere betrokken belanghebbenden. De uitdagingen zijn echter nog niet van de baan en de financiële toezichthouder moet nog steeds aanvullende maatregelen en richtsnoeren vaststellen voor het versterken van het toezicht op deze gebieden. Na de vaststelling van deze maatregelen zou er aandacht moeten worden besteed aan de daadwerkelijke tenuitvoerlegging ervan.

- (12) De programmering van de Uniemiddelen voor de periode 2021-2027 zou kunnen bijdragen tot het aanpakken van een aantal van de in de aanbevelingen geconstateerde leemten, met name op de gebieden die worden behandeld in bijlage D bij het landverslag 2019. Hierdoor zou Denemarken deze middelen optimaal kunnen gebruiken voor de geïdentificeerde sectoren, rekening houdend met regionale verschillen.
- (13) In de context van het Europees Semester 2019 heeft de Commissie een brede analyse van het economische beleid van Denemarken verricht; deze analyse is gepubliceerd in het landverslag 2019. Voorts heeft de Commissie het convergentieprogramma 2019 en het nationale hervormingsprogramma 2019 doorgelicht en onderzocht welk gevolg is gegeven aan de aanbevelingen die in eerdere jaren tot Denemarken zijn gericht. Daarbij heeft de Commissie niet alleen gekeken naar de relevantie ervan voor een houdbaar begrotings- en sociaal-economisch beleid in Denemarken, maar is zij ook nagegaan of de Unieregels en -richtsnoeren in acht zijn genomen, gezien de noodzaak de algehele economische governance van de Unie te versterken door middel van een inbreng op Unieniveau in toekomstige nationale besluiten.
- (14) In het licht van deze beoordeling heeft de Raad het convergentieprogramma 2019 onderzocht en is hij van mening⁶ dat Denemarken naar verwachting aan het stabiliteits- en groeipact zal voldoen,

BEVEELT AAN dat Denemarken in 2019 en 2020 de volgende actie onderneemt:

1. Het economisch investeringsbeleid toespitsen op opleiding en vaardigheden, op onderzoek en innovatie om de innovatiebasis te verbreden tot meer ondernemingen, en op duurzaam vervoer om de verkeerscongestie aan te pakken.
2. Zorgen voor doeltreffend toezicht en de handhaving van het kader voor de bestrijding van witwaspraktijken.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad

De voorzitter

⁶ Op grond van artikel 9, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1466/97.